

Regionens arbete med att förstärka vårdhygiens arbete inom primärvården

Region Jönköpings län

28 februari 2022

Malou Olsson, projektledare

Erika Brolin, projektmedarbetare

Erik Jansen, certifierad kommunal revisor, kvalitetssäkrare

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Jönköpings län genomfört en granskning av regionens arbete, utifrån fullmäktiges uppdrag, att förstärka vårdhygiens arbete inom primärvården. Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden för folkhälsa och sjukvård säkerställer att vårdhygiens arbete med att stärka arbetet mot primärvården bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare är syftet att bedöma om nämnden utövar en tillräcklig intern kontroll inom området.

Granskningen syftar även till att bedöma om regionstyrelsens interna kontroll inom området är tillräcklig.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att nämnden för folkhälsa och sjukvård **inte helt** säkerställer att vårdhygiens arbete med att stärka arbetet mot primärvården bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Likaså är vår samlade bedömning att nämnden **inte helt** utövar en tillräcklig intern kontroll inom området.

Vår bedömning är att regionstyrelsen **i allt väsentligt** har en tillräcklig intern kontroll inom området.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning
Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning utifrån fullmäktiges uppdrag att stärka vårdhygiens arbete mot primärvården?	Delvis
Sker efterlevnad av mål och planer på ett tillfredsställande sätt?	Delvis
Har nämnden genom analys och styrning säkerställt att tillräckliga resurser avsatts för att bedriva arbetet i enlighet med fullmäktiges uppdrag?	Delvis
Är nämndens uppföljning och kontroll inom området tillräcklig?	Delvis
Utövar regionstyrelsen, utifrån dennes uppsiktsplikt, en tillräcklig intern kontroll över området?	Ja

Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningsresultaten vill vi lämna följande rekommendation:

- Att nämnden för folkhälsa och sjukvård tydligare definierar vilka effekter som uppdraget från fullmäktige ska leda till samt vad som krävs för att uppdraget ska anses vara genomfört. Detta i syfte att tydligare kunna styra, följa upp och utvärdera hur arbetet inom området bedrivs.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	5
Bakgrund	6
Syfte och revisionsfrågor	6
Revisionskriterier	6
Avgränsning	6
Metod	6
Organisation och ansvar	8
Granskningsresultat	9
Styrning utifrån fullmäktiges uppdrag	9
laktagelser	9
Bedömning	9
Efterlevnad av mål och planer	10
laktagelser	10
Bedömning	11
Resurser	11
laktagelser	11
Bedömning	13
Uppföljning och kontroll	13
laktagelser	13
Bedömning	18
Regionstyrelsens interna kontroll	18
laktagelser	18
Bedömning	19
Samlad bedömning	20
Rekommendationer	20

Inledning

Bakgrund

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) har vårdgivarna och huvudmännen ansvaret för att vården håller en god kvalitet med en god hygienisk standard. För att alla vårdtagare ska kunna erbjudas en vård med god hygienisk standard, förutsätts att huvudmännen har tillgång till vårdhygienisk kompetens, att lokaler och utrustning är ändamålsenliga samt att det finns en god planering och organisation.

Vårdhygien är den sammanfattande benämningen på alla typer av åtgärder som görs för att uppnå en god hygienisk standard genom att bland annat förebygga uppkomsten och spridningen av vårdrelaterade infektioner. En icke obetydlig andel inskrivna patienter i vården drabbas någon gång av vårdskada i samband med vistelse i och kontakter med hälso- och sjukvården och vårdhygien nämns i detta sammanhang ofta som en nyckelfaktor för att komma tillrätta med problemen.

God hygien är en förutsättning för att minska risken för smittspridning. I SKRs Punktprevalensmätning av följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler mellan åren 2010-2021 (fram till vårterminen 2021) sammanställs resultatet av samtliga regionens mätningar inom området. Region Jönköping placerar sig under åren 2020-2021 i topp i riket vad gäller andel i personalen med korrekt efterlevnad av samtliga hygienrutiner och klädregler. För år 2021 är det endast Region Uppsala som har en något bättre placering. Region Jönköpings resultat är ca 93 % av korrekt efterlevnad, vilket är nästan 10 procentenheter högre än snittet för riket.

I Region Jönköpings budget med verksamhetsplan för år 2021 med flerårsplan 2022-2023 framgår under det under avsnittet Folkhälsa och Sjukvård följande strategiska målet; Kunskapsbaserad och ändamålsenlig vård framgångsfaktorn Effektiva och ändamålsenliga processer. Inom detta område beskrivs att arbete pågår för att förebygga vårdrelaterade infektioner på sjukhus, inom primärvården och inom kommunal vård och omsorg. Med hjälp av hygienombud på varje avdelning mäts följsamheten till basala hygienrutiner och stort fokus läggs på utbildning av medarbetare i olika verksamheter. I samband med pandemin har hygienrutiner och skyddsutrustning varit helt avgörande för att minimera smittspridningen till såväl vårdtagare som personal i region och kommun och i stort sett allt arbete har fokuserats på detta. Prioriterat uppdrag under planperioden kopplat mot området är:

- Förstärkning av vårdhygiens arbete mot primärvården genomförs.

Mot denna bakgrund av fullmäktiges uttalade prioritering att stärka arbetet med vårdhygien mot primärvården har revisorerna i Region Jönköping gett PwC uppdraget att genomföra en fördjupad granskning av arbetet inom området.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskning är att bedöma om nämnden för folkhälsa och sjukvård säkerställer att vårdhygiens arbete med att stärka arbetet mot primärvården bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare är syftet

att bedöma om nämnden utövar en tillräcklig intern kontroll inom området. Syftet besvaras med följande revisionsfrågor:

1. Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning utifrån fullmäktiges uppdrag att stärka vårdhygiens arbete mot primärvården?
2. Sker efterlevnad av mål och planer på ett tillfredsställande sätt?
3. Har nämnden genom analys och styrning säkerställt att tillräckliga resurser avsatts för att bedriva arbetet i enlighet med fullmäktiges uppdrag?
4. Är nämndens uppföljning och kontroll inom området tillräcklig?

Vidare är syftet att bedöma om regionstyrelsens interna kontroll inom området är tillräcklig.

5. Utövar regionstyrelsen, utifrån dennes uppsiktsplikt, en tillräcklig intern kontroll över området?

Revisionsfråga 4 bildar underlag för att pröva om den interna kontrollen inom granskningsområdet är tillräcklig. Övriga revisionsfrågor riktade mot nämnden används för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt.

Revisionsfråga 5 besvarar frågan om regionstyrelsens interna kontroll inom granskningsområdet är tillräcklig.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallag 6:1, 6:3, 6:5, 6:6
- Region Jönköpings budget med verksamhetsplan 2021, flerårsplan 2022-2023
- Nämnden för folkhälsa och sjukvårds reglemente
- Regionstyrelsens reglemente

Avgränsning

Granskningen har avgränsats till att omfatta vårdhygiens arbete utifrån fullmäktiges uppdrag "Förstärkning av vårdhygiens arbete mot primärvården genomförs". I tid avgränsas granskningen till år 2021. I övrigt, se syfte och revisionsfrågor.

Metod

Granskningen har genomförts genom

- Insamling och analys och relevanta styrdokument inom området.
Dokumentgenomgången har omfattat protokoll från regionstyrelsens och nämnden för folkhälsa och sjukvårds sammanträden, rutindokument, uppdragsbeskrivningar, statistik etc.
- Intervjuer med följande funktioner:
  - Regionstyrelsens presidium
  - Nämnden för folkhälsa och sjukvårds presidium
  - Smittskyddsläkare
  - Hygienläkare
  - Hygiensjuksköterska

- Verksamhetschefer från tre olika vårdcentraler (samt biträdande verksamhetschef från en av dessa tre)
- Hygienombud från tre olika vårdcentraler (två regiondrivna och en privatägd)

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Rapporten har kvalitetssäkrats av Erik Jansen, certifierad kommunal revisor, enligt PwCs riktlinjer för kvalitetssäkring.

Organisation och ansvar

I reglementet för regionstyrelsen, giltigt från 2019-01-01, framgår att styrelsen har till uppgift att vara regionens ledande politiska förvaltningsorgan vilket innebär ett helhetsansvar för regionens verksamheter. Regionstyrelsen har ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer samt inom de utgiftsramar som fullmäktige beslutat.

I reglementet för nämnden för folkhälsa och sjukvård framgår att nämnden ska utöva ledning av regionens hälso- och sjukvård i enlighet med 10 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763). Nämnden har ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige beslutat.

Primärvården återfinns i Region Jönköpings län inom nämnden för folkhälsa och sjukvårds ansvarsområde. I länet finns 44 vårdcentraler, som alla ingår i vårdval. Det innebär att Region Jönköpings län har godkänt och skrivit avtal med dessa vårdcentraler. Det finns 30 regionägda vårdcentraler medan 14 ägs av privata vårdgivare eller stiftelser.

Inom nämnden för folkhälsa och sjukvårds ansvarsområde finns även enheten för Smittskydd Vårdhygien. Enheten har i uppdrag att planera, organisera och leda smittskydds- och vårdhygienarbetet i länet med syftet att tillsammans med vårdverksamheten förebygga uppkomsten av vårdrelaterade infektioner och smittspridning. En del av Smittskydd Vårdhygien utgörs av Strama, som arbetar med att sammanställa och aktivt förmedla kunskap i frågor som berör antibiotikaresistens, antibiotikaanvändning, vårdrelaterade infektioner och vårdhygien. På enheten arbetar totalt 12 medarbetare, däribland smittskyddsläkare, biträdande smittskyddsläkare, hygienläkare samt hygiensjuksköterskor (varav en med inriktning primärvård). Den sistnämnda har ett särskilt uppdrag att arbeta för att stärka det vårdhygieniska arbetet inom primärvården.

Granskningsresultat

Styrning utifrån fullmäktiges uppdrag

Revisionsfråga 1: Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning utifrån fullmäktiges uppdrag att stärka vårdhygiens arbete mot primärvården?

lakttagelser

Under år 2020 utgjorde *Smittskydd och vårdhygien* ett av fullmäktiges uppdrag/mål inom ramen för det strategiska målet *Kunskapsbaserad och ändamålsenlig vård* och framgångsfaktorn *Effektiva och ändamålsenliga processer*. I måluppföljningen i Region Jönköpings läns årsredovisning för år 2020 framgår bland annat att året i stor utsträckning präglades av covid-19-pandemin och att i stort sett allt arbete på enheten Smittskydd Vårdhygien riktades mot pandemin. Fokus låg under året 2020 främst på skyddsutrustning samt att stötta verksamheterna med riktlinjer och rådgivning.

I Smittskydd Vårdhygiens patientsäkerhetsberättelse för år 2020 (kvalitetsberättelsen omfattar flera verksamheter inom regionen) framgår bland annat följande:

“Upplevelsen under pandemin är att fokus legat på covid-19 och nivå av skyddsutrustning och att de vanliga basala hygienrutinerna glömts bort. Tanken på och risken för att patienterna kan drabbas av vårdrelaterade infektioner orsakade av andra mikroorganismer har kommit i skymundan. Okunskap och rädsla har vid ett flertal tillfällen medfört att egna vårdhygienrutiner upprättats i förbättringssyfte, men som istället medfört ökad risk för smittspridning.”

Vi kan se att *Smittskydd och vårdhygien* återfinns bland fullmäktiges mål/uppdrag även under år 2021. Som tidigare nämnts utgör *Förstärkning av vårdhygiens arbete mot primärvården* ett prioriterat uppdrag under innevarande planperiod. Vi har inom ramen för granskningen inte sett någon närmare beskrivning av vad uppdraget konkret innebär för nämnden för folkhälsa och sjukvård, vilka effekter som vill uppnås och/eller vad som ska till för att uppdraget ska anses vara slutfört.

Som närmare beskrivs i ett senare kapitel följer nämnden för folkhälsa och sjukvård inte specifikt upp detta uppdrag under året. Vid intervjuer betonas att uppdraget från fullmäktige fortsatt är relativt nytt och att arbetet nyligen kommit igång ordentligt, främst genom anställandet av en hygiensjuksköterska.

Bedömning

Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning utifrån fullmäktiges uppdrag att stärka vårdhygiens arbete mot primärvården?

Delvis.

Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att nämnden till viss del säkerställt en tillräcklig styrning utifrån fullmäktiges uppdrag att stärka vårdhygiens arbete mot primärvården. Nämnden har inte konkretiserat uppdragets innebörd eller tydliggjort vilka effekter som önskas uppnås och inte heller vad som krävs för att uppdraget ska anses ha genomförts så som tilltänkt.

Dock har ett arbete påbörjats för att stärka det vårdhygieniska arbetet inom primärvården (vilket ytterligare beskrivs i senare kapitel i denna rapport), vilket vi ser positivt på.

Utvecklingsområde för framtiden menar vi därför rör att nämnden säkerställer att denne bryter ner och definierar innebörden av fullmäktiges uppdrag, inte minst i syfte att tydligare kunna styra, följa upp och utvärdera hur arbetet inom området bedrivs. Vår bedömning är att ett sådant arbete även stärker nämndens förutsättningar att återrapportera arbetet och utfallet av uppdraget till fullmäktige.

Efterlevnad av mål och planer

Revisionsfråga 2: Sker efterlevnad av mål och planer på ett tillfredsställande sätt?

lakttagelser

Genomförda intervjuer visar att det finns variationer mellan verksamheterna vad gäller kännedom om fullmäktiges uppdrag att förstärka vårdhygiens arbete mot primärvården. Intervjuade framhåller dock att det inom regionens verksamheter bedrivits ett aktivt arbete inom det vårdhygieniska området under lång tid. Covid-19-pandemin framhålls ha bidragit ytterligare till att kasta ljus på frågor som rör smittskydd och vikten av en god vårdhygien för att säkra både patientsäkerheten men också medarbetares arbetsmiljö.

Nämndens uppföljning av efterlevnaden till uppdraget är begränsad till hantering av delårsrapport per april respektive augusti (se mer om detta i ett senare kapitel).

När det gäller styrning och vägledning på den operativa nivån i regionens verksamheter finns på intranätet ett stort antal vårdhygieniska riktlinjer rörande olika smittsamma sjukdomar, men även riktlinjer som rör bland annat basala hygienrutiner, städning, rengöring, desinfektion, förrådshantering och användning av skyddsutrustning. Dessa gäller för samtliga av hälso- och sjukvårdens verksamheter och inte enbart primärvården.

De övergripande vårdhygieniska kraven för primärvård inom vårdval i Region Jönköpings län (bestående av både regiondrivna och privata vårdcentraler) finns sammanfattade i det som kallas för *Regelboken*. Enligt uppgift i granskningen har man inför år 2022 uppdaterat och förtydligat det stycke som handlar om vårdhygien. I detta framgår att leverantören har att följa Socialstyrelsens föreskrifter för basal hygien i vård och omsorg (SOSFS 2015:10), Region Jönköpings läns vårdhygieniska riktlinjer samt rutiner för MRB¹-screening. I detta avseende uttrycks att leverantören ska registrera, följa upp och analysera vårdrelaterade infektioner och följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler samt åtgärda avvikelser. Det åligger leverantören att bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att hälso- och sjukvårdslagens krav på god hygienisk standard uppfylls.

Vid intervjuer ges uttryck för att befintliga rutiner och riktlinjer är tillräckliga och utgör ett stöd i det dagliga arbetet.

---

¹ Multiresistenta bakterier

Bedömning

Sker efterlevnad av mål och planer på ett tillfredsställande sätt?

Delvis.

Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att det är inte på ett tydligt sätt framgår hur fullmäktiges uppdrag om förstärkning av det vårdhygieniska arbetet inom primärvården i praktiken ska genomföras. Nämndens styrning på det vårdhygieniska området sker framförallt genom riktlinjer och rutiner som omfattar hela hälso- och sjukvården. Detta arbete bedömer vi vara väl implementerat i verksamheten.

Utvecklingsområde för framtiden menar vi därför rör att, likt vad som sagts under revisionsfråga 1, tydligare definiera hur arbetet med fullmäktiges uppdrag ska bedrivas, inte minst i syfte att tydligare kunna verifiera i vilket grad det efterföljande arbetet sedan bedrivs på ett tillfredsställande sätt.

Resurser

Revisionsfråga 3: Har nämnden genom analys och styrning säkerställt att tillräckliga resurser avsatts för att bedriva arbetet i enlighet med fullmäktiges uppdrag?

lakttagelser

I granskningen framkommer att en av Region Jönköpings läns strategier för att förstärka det vårdhygieniska arbetet mot primärvården är tillsättandet av en hygiensjuksköterska, som började sin tjänst i augusti 2021. Tjänsten finns organisatoriskt sett inom enheten Smittskydd Vårdhygien. I frågan om beskrivning av rollen som hygiensjuksköterska hänvisas i granskningen till den kompetensbeskrivning för sjuksköterskor inom vårdhygien som Svensk Sjuksköterskeförening har tagit fram. Kompetensbeskrivningen utgår från sex internationellt framtagna kärnkompetenser; personcentrerad vård, evidensbaserad vård, samverkan i team, förbättringskunskap för kvalitetsutveckling, säker vård samt informatik. I kompetensbeskrivningen framgår bland annat följande:

“Hygiensjuksköterskan deltar inte i direkt patientvård utan bidrar till att säkra den vårdhygieniska standarden genom att stödja, informera och utbilda linjechefer på alla nivåer men också enskilda medarbetare.”

Vid intervjuer framhålls att rollen som hygiensjuksköterska uppfattas som tydlig och att det vid granskningstillfället fortsatt pågår ett arbete med att hitta en plan för uppdraget framåt. Exempelvis kartläggs via enkätundersökning hur verksamhetens behov inom det vårdhygieniska området ser ut och vilka utmaningar som finns. I detta avseende nämns även att det pågår ett arbete med att skapa ett tydligare samarbete med primärvårdsledningen. Vid granskningstillfället har endast ett sådant möte genomförts, men förhoppningen beskrivs vara att kunna arbetat tätt tillsammans samt planera och följa upp målarbetet gemensamt. Syftet framhålls vara att höja den vårdhygieniska standarden.

Intervjuade beskriver att det varit ett högt tryck på insatser från Smittskydd Vårdhygien under covid-19-pandemi. Vid intervjuer med regionstyrelsens respektive nämndens presidium framhålls att styrelsen under år 2020 tillsköt medel för att möjliggöra anställandet av en biträdande smittskyddsläkare, i syfte att stärka upp enheten.

Hygienronder

Vid intervjuer ges uttryck för att flera vårdcentraler under hösten 2021 tagit stöd från Region Jönköpings läns hygiensjuksköterska vad gäller exempelvis genomgång av lokaler för att säkerställa säkra patientflöden. Intervjuade framhåller att flera vårdcentraler inte är fullt ut ändamålsenliga utifrån det lokalmässiga perspektivet, vilket blivit tydligt inte minst under covid-19-pandemin då risken för smittspridning ställer särskilda krav på lokalernas utformning. Då många lokaler inte är regionägda beskrivs ytterligare utmaningar finnas vad gäller att påverka utformningen och anpassa till verksamhetens behov.

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av protokoll från genomförda hygienronder vid tre olika vårdcentraler. Intervjuade framhåller genomförda hygienronder som något positivt. Resultatet från hygienronderna delges berörd hygienombud och berörd chef. Överlag beskrivs kontakten med Smittskydd Vårdhygien fungera väl och det ges uttryck för att det är enkelt att få kontakten med enheten när behov av detta föreligger.

Vad gäller genomförandet av hygienronder framhålls vid intervjuer att det tidigare fungerat så att respektive vårdcentral som ansett sig vara i behov av hjälp har kontaktat Smittskydd Vårdhygien i denna fråga. Ingen systematisk uppföljning av genomförda hygienronder har genomförts. Vid granskningstillfället pågår ett arbete med att införa obligatoriska egenkontroller som varje vårdcentral förväntas genomföra årligen på egen hand. Det finns sedan tidigare en modell för sådana egenkontroller som används inom slutenvården - baserad på Socialstyrelsens och Svensk Förening för Vårdhygiens material - som planeras att anpassas till primärvården och implementeras under hösten 2022. I huvudsak kommer egenkontrollerna att genomföras av ansvarig chef tillsammans med aktuellt hygienombud (se mer om rollen som hygienombud nedan). Möjlighet att ta stöd från Smittskydd Vårdhygien i detta arbete kommer att finnas. Om avvikelser noteras vid kontrollerna kommer det att finnas en förväntan om att en handlingsplan upprättas och att brister åtgärdas. Utöver de obligatoriska egenkontrollerna kommer varje vårdcentral bli erbjuden att Smittskydd Vårdhygien genomför en hygienrond vart fjärde år.

Hygienombud

I granskningen framkommer att det på varje enhet som vårdar, behandlar och undersöker patienter ska finnas så kallade hygienombud. Hygienombudet är en befintlig medarbetare som har ett särskilt ansvar att hålla ihop det vårdhygieniska arbetet på sin arbetsplats. Hygienombuden är inte ett resultat av fullmäktiges uppdrag för år 2021 utan beskrivs vara en funktion som funnits länge i Region Jönköpings läns verksamheter.

I *Uppdragsbeskrivning för hygienombud inom hälso- och sjukvård samt tandvård* framgår att hygienombuden bland annat ansvarar för att utföra följsamhetsmätningar månadsvis och registrera dessa i systemet MOA samt delge resultatet till enhetschef och personal regelbundet via anslagstavla och på arbetsplatsträffar. Det ligger även i hygienombudets roll att vara enhetens kontaktperson mot Smittskydd Vårdhygien. Hygienombudet förväntas vara väl insatt i de hygienrutiner som finns samt bistå med sin kunskap i arbetsgruppen. I granskningen framkommer att förekomsten av hygienombud följs upp i Vårdvals årliga enkät som skickas ut till samtliga vårdcentraler.

Det krävs ingen särskild kompetens för att bli hygienombud. En grundutbildning erbjuds några gånger per år och det finns även en inspelad digital utbildning att tillgå via regionens hemsida. Ett hygienombuds nätverk, lett av hygiensjuksköterska, startade i januari 2022. Syftet framhålls vara att träffas för samverkan och erfarenhetsutbyte utifrån vårdhygieniska utmaningar.

Bedömning

Har nämnden genom analys och styrning säkerställt att tillräckliga resurser avsatts för att bedriva arbetet i enlighet med fullmäktiges uppdrag?

Delvis.

Inom ramen för fullmäktiges uppdrag om förstärkning av vårdhygiens arbete inom primärvården har en tjänst som hygiensjuksköterska med ett särskilt uppdrag att arbeta mot primärvården tillsatts, som komplement till Smittskydd Vårdhygiens övriga tjänster/funktioner. Vid granskningstillfället är tjänsten fortfarande relativt nytillsatt och arbetet med att hitta rutiner och arbetssätt pågår. Vi noterar även att de intervjuade anser att resurserna är tillräckliga.

Dock är vår bedömning av revisionsfrågan en effekt av bedömningarna av revisionsfråga 1 och 2 (se ovan). Då nämnden inte tydligt brutit ned och definierat hur fullmäktiges uppdrag ska nås är vår uppfattning att nämnden ej heller tillskapat möjligheter att värdera om de resurser som tillsatts är tillräckliga eller inte. Det går inte att ställa resurserna i relation till vad dessa ska bidra till att uppnå.

Utvecklingsområde för framtiden menar vi därför är att nämnden vidtar de åtgärder vi rekommenderar kopplat till revisionsfråga 1 och 2 (ovan), samt sedan analyserar om resurserna som tillsatts utifrån uppdrag är tillräckliga för att bedriva arbetet i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Uppföljning och kontroll

Revisionsfråga 4: Är nämndens uppföljning och kontroll inom området tillräcklig?

lakttagelser

Måluppföljning

Nämnden för folkhälsa och sjukvård har ingen samlad rapportering av måluppfyllelse. Uppföljning av målen sker på enhetsnivå samt regionövergripande nivå. I Smittskydd Vårdhygiens verksamhetsberättelse för år 2020 följs enhetens mål upp. *Smittskydd och vårdhygien* utgjorde ett av de övergripande strategiska målen. Till detta fanns en rad uppdrag/mål formulerade (exempelvis *god följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler*) och till dessa fanns aktiviteter kopplade:

- Andel enheter som mäter följsamhet till BHK (målvärde >80 %, utfall 77 %)
- Hygienobservatörsträffar
- Återkoppling av resultat till enheterna

I analysen till ovanstående mål och aktiviteter kan utläsas att andelen enheter som mäter följsamhet till BHK sjönk något under år 2020, möjligen till följd av att

hygienombud förflyttats till att jobba på covid- enheter och att mätningar då uteblivit på ordinarie vårdenhet. Hygienobservatörsträffar fick ställas in till följd av pandemin och det upplevdes en del problem med det system som användes för att rapportera in resultatet.

I Smittskydd Vårdhygiens patientsäkerhetsberättelse för år 2021 görs en redovisning utifrån enhetens mål på enhetsnivå. Målen är följande:

- Förebygga och begränsa utbrott eller spridning av smittsamma sjukdomar.
- Medvetenhet och kunskap om smittskydd och hygien hos verksamheter och allmänhet.
- God följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler.
- Medvetenhet och kunskap om smittskydd och hygien hos verksamheter och allmänhet.
- Bevaka vårdhygieniska aspekter i andra processer.
- Förstärkning av vårdhygiens arbete mot primärvården

Till respektive mål redogörs i korthet för det arbete som bedrivits under året. I likhet med år 2020 är målet att >80% av Region Jönköpings läns vårdenheter ska mäta följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler inte uppnått. Detta framhålls vara en effekt av covid-19-pandemin, där personal fått byta arbetsplats och belastningen varit stor. Inom ramen för uppföljningen av målet att förstärka vårdhygiens arbete mot primärvården anges att det under året tillsatts en hygiensjukskötersketjänst, att ett nätverk har skapats med hygienombuden på vårdcentralerna samt att planering pågår för att kartlägga vilka insatser primärvården behöver i det vårdhygieniska arbetet.

Vid intervju med presidiet för nämnden för folkhälsa och sjukvård ges uttryck för att vårdhygien är ett vanligt återkommande område i nämndens diskussioner. Spårbarheten till detta i protokoll från nämndens sammanträden är dock begränsad till att nämnden 2021-06-01 samt 2021-10-12 godkänner delårsrapport per april respektive augusti, för de delar som avser nämndens ansvarsområde. I övrigt sker ingen särskild uppföljning utifrån fullmäktiges uppdrag om förstärkning av vårdhygiens arbete mot primärvården under året.

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av Bra Livs verksamhetsberättelse för år 2021, där redogörelse utifrån uppdraget *Förstärkning av vårdhygiens arbete mot primärvården* sker. Följande framgår:

“Fokus under hösten har legat på att identifiera vilka behov som finns i primärvården och vad för vårdhygieniska aktiviteter som behöver skapas och stärkas. Tid har lagts på att upprätta en preliminär handlingsplan med mål för kommande år, och att planera aktiviteter för 2022.”

Exempel på aktiviteter som genomförts under hösten är hygienombudsträff för primärvården och mottagningar samt hygienronder på vårdcentralerna. Samverkan med hygiensjuksköterskor från andra regioner. Utbildning har också genomförts för chefer i primärvården angående patientflöden i primärvården.”

Vid granskningstillfället har verksamhetsberättelsen för år 2021 dock ännu ej behandlats av nämnden för folkhälsa och sjukvård.

Mätningar av basala hygienrutiner och klädregler

Som tidigare nämnts ligger det i respektive hygienombuds roll att månatligen genomföra ett antal mätningar avseende följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler inom sin enhet. Enligt uppgift i granskningen är det generellt uttalat att tio mätningar per enhet per månad ska genomföras. Detta framhålls dock variera från månad till månad samt mellan vårdcentraler.

Ovanstående mätningar genomförs enligt en mall som är gemensam för samtliga enheter. Mallen omfattar följande delar som kontrolleras vid varje mätning:

- Handsprit före respektive efter
- Korrekt användning av handskar
- Korrekt användning av plastförkläde
- Arbetsdräkten är kortärmad
- Utan smycken, plåster, stödskenor på underarmar/händer
- Korta naglar, fria från nagellack samt konstgjort material
- Kort eller uppsatt hår

I mallen finns även en beskrivning över tillvägagångssättet vid mätningarna. Mätningarna genomförs antingen som observation - vilket innebär att hygienombudet observerar kollegan utifrån ovanstående områden - eller som självskattnings. Självskattnings innebär att kollegan själv besvarar områdena och meddelar hygienombudet.

På regionens hemsida kompletterande instruktioner till hygienombuden vad gäller mätning av följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler. I SKR:s tidigare nämnda punktprevalensmätning inom området används en liknande mall som ovanstående.

Det är upp till respektive hygienombud att göra urvalet av vilka kollegor på enheten som ska kontrolleras under respektive månad. Vid intervjuer med hygienombud ges uttryck för att dessa håller koll på vilka kollegor som kontrollerats, så att det blir en spridning mellan yrkeskategorier och individer och att det således inte blir samma kollegor som kontrolleras varje månad. Bland de intervjuade framhålls även att detta arbetssätt medför en risk för att de olika vårdcentralerna resonerar på olika sätt vid urvalet av vilka kollegor som ska kontrolleras. I detta avseende nämns att det inte kan uteslutas att man i vissa fall väljer kollegor som man på förhand vet sköter vårdhygien utifrån kontrollmallen på ett korrekt sätt.

Utifrån de resultat som hygienombuden rapporterar in i det digitala stödsystemet följs mätningarna av basala hygienrutiner och klädregler upp på en övergripande nivå, både avseende antal mätande vårdcentraler och resultat avseende följsamhet till riktlinjerna hos de olika vårdcentralerna. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av primärvårdens resultat av BHK² avseende perioden januari till november 2021. I

---

² Basala hygienrutiner och klädregler

nedanstående tabell framgår respektive privat vårdcentralers utfall (13 av totalt 14 vårdcentraler har registrerat resultat).

torsdag 2 december 2021

Resultatenhet	Basala hygienrutiner	Klädregler	Basala hygienrutiner och klädregler	Antal mätningar	Basala hygienrutiner och klädregler (antal)
125 Vårdval spec vård ögon	100,0 ●	99,5 ●	99,5 ●	201	200
572 Aneby vårdcentral	100,0 ●	100,0 ●	100,0 ●	46	46
576 Gislehälsan	100,0 ●	100,0 ●	100,0 ●	50	50
577 Bräcke Diakoni VC Lokstallarna	97,2 ●	100,0 ●	97,2 ●	107	104
580 Läkarhuset Öster Jönköping	84,2 ●	89,5 ●	78,9 ●	57	45
581 Wasa vårdcentral Jönköping	100,0 ●	100,0 ●	100,0 ●	93	93
582 Wetterhälsan	94,8 ●	97,4 ●	93,0 ●	115	107
584 Bräcke Diakoni VC Nyhälsan	100,0 ●	100,0 ●	100,0 ●	36	36
586 Nässjö Läkarhus	88,0 ●	84,0 ●	72,0 ●	50	36
588 Läkarhuset Tranås	90,0 ●	100,0 ●	90,0 ●	20	18
589 Unicare vårdcentral Vetlanda	80,0 ●	93,3 ●	80,0 ●	45	36
590 Vårdcentralen Aroma	95,0 ●	100,0 ●	95,0 ●	40	38
591 Unicare Apladalens vårdcentral	100,0 ●	100,0 ●	100,0 ●	79	79
Total	96,1 ●	97,8 ●	94,6 ●	939	888

Vi kan i ovanstående tabell se att antalet mätningar varierar kraftigt mellan de olika vårdcentralerna, från 20 genomförda mätningar under perioden till 201. Intervjuade beskriver att ett lågt antal mätningar kan bero på flera omständigheter, som exempelvis tillfällig frånvaro av hygienombud på enheten.

Motsvarande tabell för de 28 av de 30 regiondrivna vårdcentralerna framgår nedan. Även här noteras stora variationer i antalet mätningar (15-110 st).

Resultatenhet	Basala hygienrutiner	Klädregler	Basala hygienrutiner och klädregler	Antal mätningar	Basala hygienrutiner och klädregler (antal)
501 Hälsan 2 VC Jkp Bra Liv	100,0 ●	100,0 ●	100,0 ●	48	48
502 Rosenlund VC Jkp Bra Liv	97,0 ●	100,0 ●	97,0 ●	100	97
503 Råslätt VC Jkp Bra Liv	96,8 ●	100,0 ●	96,8 ●	31	30
504 Kungshälsan VC Hva Bra Liv	88,4 ●	98,8 ●	87,2 ●	86	75
505 Hälsan 1 VC Jkp Bra Liv	98,2 ●	100,0 ●	98,2 ●	55	54
507 Vetlanda VC Bra Liv	94,1 ●	100,0 ●	94,1 ●	34	32
508 Tranås VC Bra Liv	98,9 ●	100,0 ●	98,9 ●	91	90
509 Sävsjö VC Bra Liv	97,0 ●	98,5 ●	97,0 ●	66	64
510 Eksjö VC Bra Liv	85,1 ●	92,5 ●	80,6 ●	67	54
511 Nässjö VC Bra Liv	100,0 ●	100,0 ●	100,0 ●	15	15
518 Tenhult VC Bra Liv	98,3 ●	100,0 ●	98,3 ●	59	58
521 Habo VC Bra Liv	96,4 ●	98,8 ●	95,2 ●	84	80
522 Rosenhälsan VC Hva Bra Liv	100,0 ●	100,0 ●	100,0 ●	68	68
523 Mullsjö VC Bra Liv	100,0 ●	98,2 ●	98,2 ●	55	54
525 Gränna VC Bra Liv	100,0 ●	100,0 ●	100,0 ●	100	100
527 Bankeryd VC Bra Liv	90,9 ●	100,0 ●	90,9 ●	44	40
528 Norrahammar VC Bra Liv	97,5 ●	100,0 ●	97,5 ●	40	39
529 Öxnehaga VC Hva Bra Liv	97,3 ●	100,0 ●	97,3 ●	110	107
535 Landsbro VC Bra Liv	100,0 ●	100,0 ●	100,0 ●	30	30
537 Bodafors VC Bra Liv	84,6 ●	100,0 ●	84,6 ●	13	11
540 Vråen VC Värnamo Bra Liv	78,0 ●	100,0 ●	78,0 ●	100	78
541 Väster VC Värnamo Bra Liv	98,1 ●	99,0 ●	98,1 ●	105	103
542 Rydaholm VC Bra Liv	100,0 ●	100,0 ●	100,0 ●	50	50
543 Gislaved VC Bra Liv	88,3 ●	91,7 ●	86,7 ●	60	52
545 Smålandsstenar VC Bra Liv	100,0 ●	100,0 ●	100,0 ●	100	100
547 Vaggeryd VC Bra Liv	92,5 ●	100,0 ●	92,5 ●	40	37
548 Skillingaryd VC Bra Liv	100,0 ●	97,8 ●	97,8 ●	45	44
549 Gnosjö VC Bra Liv	98,6 ●	100,0 ●	98,6 ●	69	68
Total	95,5 ●	99,1 ●	95,1 ●	1 765	1 678

I Smittskydd Vårdhygiens verksamhetsberättelse för år 2020 kan följande utläsas:

“Framåt ser vi att det är prioriterat att förbättra det vårdhygieniska arbetet på enheterna. Egna observationer inger en misstanke om att de höga följsamhetssiffror som hygienobservatörerna rapporterar inte ger en fullständig beskrivning av verkligheten och att grundläggande hygienrutiner behöver förbättras ytterligare. Arbete pågår med hur hygienobservatörernas roll kan stärkas och hur framtida forum för möten med dem ska se ut.”

Även vid intervjuer framhålls att de månatliga mätningar som görs är begränsade och inte ger en heltäckande bild av det vårdhygieniska arbetet. Mätningarna framhålls som viktiga och väsentliga för att kontrollera det basala, samtidigt som det pågår diskussioner om vad dessa mätningar *faktiskt* visar, hur resultaten hanteras samt hur man skulle kunna mäta de delar som de nuvarande frågeställningarna inte täcker in.

Intervjuade framhåller att det inom primärvården finns brister vad gäller mätning och registrering av vårdrelaterade infektioner, då det uppfattas saknas ändamålsenliga sätt att göra detta på. Mot bakgrund av detta finns det planer på att under år 2022 arbeta vidare med denna fråga.

Vid intervjuer beskrivs att resultatet från ovanstående mätningar följs upp inom Smittskydd Vårdhygien på månatlig basis, där exempelvis trender i följsamhet till BHK följs. Enligt uppgift är det inte alltför ovanligt att nedgångar noteras under sommarmånaderna i samband med att hygienombud, som ansvarar för att mata in resultatet i systemet, har semester. Intervjuade förklarar att om brister hos någon vårdcentral noteras, kontaktas denna och kontrollera orsaken till detta. Resultatet från

mätningarna rapporteras inte till politisk nivå men enligt uppgift vid intervjuer har det börjat diskuteras i forum med primärvårdsledningen.

I granskningen ges uttryck för att det utökade uppdraget som primärvården under de senaste åren haft vad gäller vaccination mot covid-19 ofta bedrivs i andra lokaler än i vårdcentralernas ordinarie lokaler. Enligt intervjuade sker i regel inga mätningar av BHK i dessa vaccinationslokaler.

Bedömning

Är nämndens uppföljning och kontroll inom området tillräcklig?

Delvis.

Spårbarheten till nämndens uppföljning och kontroll utifrån fullmäktiges uppdrag om att förstärka vårdhygiens arbete mot primärvården är begränsad till att nämnden under året godkänner delårsrapporter per april och augusti. Bra Livs verksamhetsberättelse för år 2021 är vid granskningstillfället ännu ej behandlad av nämnden.

Vi kan se att kontroller inom det vårdhygieniska området löpande sker på verksamhetsnivå, främst i form av månatliga mätningar av följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler som också följs upp av Smittskydd Vårdhygien. Vi noterar dock att det inte finns några särskilda urvalskriterier för vilka medarbetare som ska kontrolleras respektive månad, vilket vi menar medför en risk för subjektivitet i urvalet. Detta riskerar i sin tur att medföra utmaningar vad gäller tillförlitligheten i utfallet. Likaså noterar vi att inte alla vårdcentraler mäter och/eller rapporterar in resultat från genomförda mätningar, liksom att det finns skillnader i antalet mätningar per vårdcentral. Även detta riskerar att begränsa tillförlitligheten i resultatet på en övergripande nivå.

Vår bedömning är att nämnden för folkhälsa och sjukvård behöver stärka sin uppföljning över det vårdhygieniska området samt säkerställa uppföljning och analys utifrån fullmäktiges uppdrag. I sammanhanget är vår bedömning vidare att nämnden behöver vidta åtgärder som säkerställer att det vårdhygieniska arbetet och kontrollerna på ett tydligare sätt föregås av riskbedömningar, samt att arbetet sker på basis av mer oberoende urvalskriterier samt på ett mer likartat sätt inom regionens verksamheter.

Regionstyrelsens interna kontroll

Revisionsfråga 5: Utövar regionstyrelsen, utifrån dennes uppsiktsplikt, en tillräcklig intern kontroll över området?

lakttagelser

Vid genomgång av protokoll från regionstyrelsens sammanträden under år 2021 noteras att fullmäktiges uppdrag *Förstärkning av vårdhygiens arbete mot primärvården* inte behandlats i regionstyrelsen utöver inom ramen för delårsrapporterna. Uppföljning av uppdraget sker i regionens delårsrapport per april (hanterades av regionstyrelsen 2021-06-08) respektive augusti 2021 (hanterades av regionstyrelsen 2021-10-26). Den dokumenterade analysen utifrån uppdraget är i delårsrapporten per april avgränsad till följande:

“Rekrytering av en ny hygiensjuksköterska med uppgift att arbeta mot primärvården är avslutad. Tjänsten tillträds efter sommaren.”

I delårsrapporten per augusti framgår följande:

“I slutet av augusti tillträdde en ny hygiensjuksköterska med uppgift att arbeta mot primärvården.”

Regionstyrelsens vidareberättigande till fullmäktige utifrån uppdraget att stärka vårdhygiens arbete mot primärvården är begränsad till fullmäktiges hantering av ovanstående delårsrapporter (2021-06-22 samt 2021-11-09).

Bedömning

Utövar regionstyrelsen, utifrån dennes uppsiktsplikt, en tillräcklig intern kontroll över området?

Ja.

Vår bedömning är att regionstyrelsen utövar en tillräcklig uppsikt utifrån kraven i 6 kap. 1 § kommunallagen. Regionstyrelsens interna kontroll i fråga om att följa nämndens arbete med det särskilda fullmäktigebeslutet är tillräcklig. Vi konstaterar att regionstyrelsen under året tagit del av de övergripande delårsrapporterna, där uppföljning av uppdraget är inkluderad och där beskrivning av arbetet inom området framgår.

Då vi i tidigare revisionsfrågor konstaterat att nämnden för folkhälsa och sjukvård bör analysera hur denna kan stärka analysen av effekterna i arbetet med uppdraget från fullmäktige, rekommenderar vi även regionstyrelsen att inom ramen för sin uppsiktsplikt försäkra sig om att nämndens arbete framgent bedrivs utifrån en tillräcklig analys och på ett i övrigt ändamålsenligt sätt.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Jönköpings län genomfört en granskning av regionens arbete, utifrån fullmäktiges uppdrag, att förstärka vårdhygiens arbete inom primärvården. Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden för folkhälsa och sjukvård säkerställer att vårdhygiens arbete med att stärka arbetet mot primärvården bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare är syftet att bedöma om nämnden utövar en tillräcklig intern kontroll inom området.

Granskningen syftar även till att bedöma om regionstyrelsens interna kontroll inom området är tillräcklig.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att nämnden för folkhälsa och sjukvård **inte helt** säkerställer att vårdhygiens arbete med att stärka arbetet mot primärvården bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Likaså är vår samlade bedömning att nämnden **inte helt** utövar en tillräcklig intern kontroll inom området.

Vår bedömning är att regionstyrelsen **i allt väsentligt** har en tillräcklig intern kontroll inom området.

Rekommendationer

- Att nämnden för folkhälsa och sjukvård tydligare definierar vilka effekter som uppdraget från fullmäktige ska leda till samt vad som krävs för att uppdraget ska anses vara genomfört. Detta i syfte att tydligare kunna styra, följa upp och utvärdera hur arbetet inom området bedrivs.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning
1. Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning utifrån fullmäktiges uppdrag att stärka vårdhygiens arbete mot primärvården?	<p>Delvis</p> <p>Vår bedömning är att nämnden till viss del säkerställt en tillräcklig styrning utifrån fullmäktiges uppdrag. Nämnden har inte konkretiserat uppdragets innebörd eller tydliggjort vilka effekter som önskas uppnås och inte heller vad som krävs för att uppdraget ska anses ha genomförts så som tilltänkt. Dock har ett arbete påbörjats för att stärka det vårdhygieniska arbetet inom primärvården, vilket vi ser positivt på.</p> <p>Utvecklingsområde för framtiden menar vi rör att nämnden säkerställer att denne bryter ner och definierar innebörden av fullmäktiges uppdrag, inte minst i syfte att tydligare kunna styra, följa upp och utvärdera hur arbetet inom området bedrivs. Vår bedömning är att ett sådant arbete även stärker nämndens förutsättningar att återrapportera arbetet och utfallet av uppdraget till fullmäktige.</p>
2. Sker efterlevnad av mål och planer på ett tillfredsställande sätt?	<p>Delvis</p> <p>Vår bedömning är att det är inte på ett tydligt sätt framgår hur fullmäktiges uppdrag om förstärkning av det vårdhygieniska arbetet inom primärvården i praktiken ska genomföras. Nämndens styrning på det vårdhygieniska området sker framförallt genom riktlinjer och rutiner som omfattar hela hälso- och sjukvården. Detta arbete bedömer vi vara väl implementerat i verksamheten.</p> <p>Utvecklingsområde för framtiden menar vi rör att, likt vad som sagts under revisionsfråga 1, tydligare definiera hur arbetet med fullmäktiges uppdrag ska bedrivs, inte minst i syfte att tydligare kunna verifiera i vilket grad det efterföljande arbetet sedan bedrivs på ett tillfredsställande sätt.</p>
3. Har nämnden genom analys och styrning säkerställt att tillräckliga resurser avsatts för att bedriva arbetet i enlighet med fullmäktiges uppdrag?	<p>Delvis</p> <p>Inom ramen för fullmäktiges uppdrag om förstärkning av vårdhygiens arbete inom primärvården har en tjänst som hygiensjuksköterska med ett särskilt uppdrag att arbeta mot primärvården tillsatts, som komplement till Smittskydd Vårdhygiens övriga tjänster/funktioner. Vid granskningstillfället är tjänsten fortfarande relativt nytillsatt och arbetet</p>

med att hitta rutiner och arbetssätt pågår. Vi noterar även att de intervjuade anser att resurserna är tillräckliga.

Dock är vår bedömning av revisionsfrågan en effekt av bedömningarna av revisionsfråga 1 och 2. Då nämnden inte tydligt brutit ned och definierat hur fullmäktiges uppdrag ska nås är vår uppfattning att nämnden ej heller tillskapat möjligheter att värdera om de resurser som tillsätts är tillräckliga eller inte. Det går inte att ställa resurserna i relation till vad dessa ska bidra till att uppnå. Utvecklingsområde för framtiden menar vi därför är att nämnden vidtar de åtgärder vi rekommenderar kopplat till revisionsfråga 1 och 2 (ovan), samt sedan analyserar om resurserna som tillsätts utifrån uppdrag är tillräckliga för att bedriva arbetet i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

4. Är nämndens uppföljning och kontroll inom området tillräcklig?

Delvis

Spårbarheten till nämndens uppföljning och kontroll utifrån fullmäktiges uppdrag om att förstärka vårdhygiens arbete mot primärvården är begränsad till att nämnden under året godkänner delårsrapporter per april och augusti. Bra Livs verksamhetsberättelse för år 2021 är vid granskningstillfället ännu ej behandlad av nämnden.

Kontroller inom det vårdhygieniska området löpande sker på verksamhetsnivå, främst i form av månatliga mätningar av följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler som också följs upp att Smittskydd Vårdhygien. Det finns dock inga särskilda urvalskriterier för vilka medarbetare som ska kontrolleras respektive månad, vilket vi menar medför en risk för subjektivitet i urvalet. Detta riskerar i sin tur att medföra utmaningar vad gäller tillförlitligheten i utfallet. Inte alla vårdcentraler mäter och/eller rapporterar in resultat från genomförda mätningar och det finns skillnader i antalet mätningar per vårdcentral. Även detta riskerar att begränsa tillförlitligheten i resultatet på en övergripande nivå.

Vår bedömning är att nämnden för folkhälsa och sjukvård behöver stärka sin uppföljning över det vårdhygieniska området samt säkerställa uppföljning och analys utifrån fullmäktiges uppdrag. I sammanhanget är vår bedömning vidare att nämnden behöver vidta åtgärder som

---

säkerställer att det vårdhygieniska arbetet och kontrollerna på ett tydligare sätt föregås av riskbedömningar, samt att arbetet sker på basis av mer oberoende urvalskriterier samt på ett mer likartat sätt inom regionens verksamheter.

---

5. Utövar regionstyrelsen, utifrån dennes uppsiktsplikt, en tillräcklig intern kontroll över området?

Ja

Vår bedömning är att regionstyrelsen utövar en tillräcklig uppsikt utifrån kraven i 6 kap. 1 § kommunallagen.

Regionstyrelsens interna kontroll i fråga om att följa nämndens arbete med det särskilda fullmäktigebeslutet är tillräcklig. Vi konstaterar att regionstyrelsen under året tagit del av de övergripande delårsrapporterna, där uppföljning av uppdraget är inkluderad och där beskrivning av arbetet inom området framgår.

Då vi i tidigare revisionsfrågor konstaterat att nämnden för folkhälsa och sjukvård bör analysera hur denna kan stärka analysen av effekterna i arbetet med uppdraget från fullmäktige, rekommenderar vi även regionstyrelsen att inom ramen för sin uppsiktsplikt försäkra sig om att nämndens arbete framgent bedrivs utifrån en tillräcklig analys och på ett i övrigt ändamålsenligt sätt.

2022-02-28

Rebecka Hansson
Uppdragsledare

Malou Olsson
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Jönköpings län enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av beslutad projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.